

FLANDRA STUDANTO

MONATA ALDONO AL
FLANDRA ESPERANTISTO

REDAKCIA ADRESO : HOVENIERSTRAAT 63, LEDEBERG apud GENT

DE TOEVOEGSELS — LA AFIKSOJ.

Achtersvoegsels — Sufiksoj.

6. — « **ĉj** — **nj** » zijn achtersvoegsels, die achter de 1e, 2e, 3e lettergreep van een voornaam worden geplaatst om daarvan een liefkoozenden naam te maken. Men gebruikt « **ĉj** » achter mannelijke en « **nj** » achter vrouwelijke voornamen. V.b. :

Henriko — Hendrik ; Henĉjo — Hein ;
Sofio — Sofie ; Sonjo — Sofinjo — Fietje.

7. — « **ebl** » heeft de beteekenis van : wat kan ge... worden. Vele Nederlandsche woorden die eindigen op -baar (leesbaar) of -lijk (aan-nemelijk) kunnen in het Esperanto vertaald worden door het stamwoord plus « **ebl** ». Let wel op, vele, maar niet al de Nederlandsche woorden, die op -baar of -lijk eindigen worden door « **ebl** » vertaald. Door zijn beteekenis kan « **ebl** » slechts na overgankelijke werkwoorden gebruikt worden. Woorden als : vivebla voor leefbaar, mortebla voor sterfbaar, erarebla voor feilbaar enz. zijn dus beslist foutief. In plaats daarvan gebruikt men vivipova, mortideva, eraripova.

Ebl wordt ook gebruikt als stamwoord : eble, ebla : mogelijk ; neble : onmogelijk. Als afleidingen heeft men : ebligi : mogelijk maken ; neebleco : onmogelijkheid, enz.

8. — « **ec** ». Door dit achtersvoegsel worden de namen van eigenschappen of hoedanigheden gevormd, die de zelfstandigheden bezitten. V. b. :

bela — schoon ; beleco — schoonheid ;
frato — broeder ; frateco — broederschap.

Van woorden gevormd met « **ec** » worden ook bijvoegelijke naamwoorden afgeleid. V. b. : Stoneca — steenachtig.

9. — « **eg** » is een achtersvoegsel, dat de beteekenis van het begrip ver groot of versterkt. V. b. :

pluvo — regen ; pluvego — stortregen.
granda — groot ; grandega — reusachtig.
ridi — lachen ; ridegi — schaterlachen.

10. — « **ej** » is een achtersvoegsel dat achter werkwoorden of zelfstandige naamwoorden geplaatst wordt en die de namen van plaatsen vormt, die bestemd zijn voor hetgeen het stamwoord uitdrukt. V. b. :

legi — lezen; legejo — leeszaal.
libro — boek; librejo — boekwinkel.

In het woordje necesejo: W. C. wordt «ej» nochtans eens gebruikt na het bijvoeglijk naamwoord necesa — noodig.

«Ejo» op zichzelf beteekent «plaats».

11. — «em» geeft een voortdurende neiging of gewoonte te kennen, die door het stamwoord wordt uitgedrukt. V. b.:

babili — babbelen; babilema — babbelziek.

«Em» verbindt zich uitsluitend met werkwoorden. Woorden als pacema voor vredelievend, purema voor zindelijk, zijn foutief. In plaats hiervan gebruikt men: pacama, purama, enz.

Men moet het achtervoegsel «ec» niet achter woorden plaatsen die reeds door «em» zijn gevormd, daar het eerstgenoemde achtervoegsel er dan overbodig is. «Em» drukt reeds de eigenschap uit. V. b.: babilema (ec)o — babbelzucht.

Van «em» maakt men de volgende woorden: ema — geneigd; emo — neiging; emi — neiging hebben.

GESCHIEDENIS VAN ESPERANTO IX.

Om een onvoorziene reden, gaat het vervolg van «Geschiedenis van Esperanto» eerst later door, in plaats hiervan:

OVER ESPERANTO.

Een internationale taal moet voor ieder bereikbaar zijn. Ieder moet in die taal zulk een trap kunnen bereiken dat hij niet alleen kan lezen en schrijven maar zich ook gemakkelijk kan verstaanbaar maken en dit niet door na elkaar geplaatste, afzonderlijke woorden, maar wel door een gevormden zin. Deze vereischte vraagt dus een wereldtaal die gemakkelijk is. Die gemakkelijheid beduidt dat men niet tien en meermaal minder inspanning zich deze taal kan toe-eigenen.

Is Esperanto gemakkelijk en waarom is Esperanto gemakkelijk?

1) Esperanto is een logische taal. Wie logisch denkt kent reeds een groot deel Esperanto. In die logika ligt tevens een groote opvoedende waarde.

2) Esperanto is fonetisch. Men spreekt slechts uit wat geschreven staat. Geen toonlooze uitgangen, geen vreemde uitspraak. Eén klank voor de a, één voor de b, en overal dezelfde klank.

3) De woordvorming is vrij. Ieder vormt zelf een deel van zijn woordenschat; slechts ééne voorwaarde: de vorming moet logisch zijn, dan zal dat woord op dezelfde wijze gevormd worden door alle Esperantisten.

4) De geheele spraakleer van Esperanto omvat slechts 16 grondregels, zonder uitzonderingen of afwijkingen.

5) De internationale woorden worden in den woordenschat van Esperanto opgenomen. Die aanpassing verhoogt de verstaanbaarheid der taal.

Wanneer men voorgaande punten onderzoekt moet men tot het besluit komen dat Esperanto gemakkelijk te leeren is. Het aanleeren van Esperanto eischt echter een zekere inspanning, maar zoo gering, dat zij te verwaarloozen schijnt in vergelijking met wat andere talen vragen en met het genoegen en het nut dat men aan Esperanto heeft.

OPFENINGEN — EKZERCOJ.

Verbetering van «Vertaal in Esperanto».

Oef. A. — 1. La tero turniĝas (rondiras) ĉirkaŭ la suno. — 2. Kvankam ŝi havas belan voĉon, ŝi tamen ne povas bele kanti. — 3. Tio mirigas min. — 4. Babilumuloj volas esti amataj (ŝatataj) kaj estas malamataj (malŝatataj), ili deziras esti agrablaj kaj ili estas ĝenaj, ili imagas esti admirataj kaj ili estas mokataj. — 5. La Persoj honoras siajn reĝojn kiel diojn. — 6. Bona vorto estas nutraĵo por la animo. — 7. Laŭdo estas la komenco de amikeco, kaj kalumnio la komenco de malamo. — 8. Obeu ilin, kiuj estas pli saĝaj ol vi. — 9. Ni ĉiuj estas frenezaj kiam ni estas koleraĵ. — 10. Por la infanoj ni dovas serĉi instruantojn, kiuj estas spertaj (kiuj posedas multan sperton). — 11. Kiel soldato en batalo tiel homo dum la vivo devas resti sur postenoj. — 12. La ricevo faras lin nekompatema. — 13. Oni insultis lin mensogito. — 14. Li petis lin atendi en lia ŝatita. — 15. Tio kaj

justo ne ĉiam estas la samaj ideoj. — 16. Li studas juron. — 17. La justa homo sur ĝusta loko. — 18. Patro havas la rajton puni siajn infanojn laŭ merito kaj justeco.

Oef. B. — 1. La altira forto malhelpas la lunon malproksimiĝi de la tero, sed la centrifuga forto malhelpas ĝin proksimiĝi al la tero. — 2. Eĉ dekfoje mi avertis vin, sed ĉiufoje vi forgesas. — 3. La homo serĉas la kaŭzojn de tio, kio okazas, la besto nur pasive spertas la okazaĵojn kaj ne demandas pri «kiel» kaj «kiel». — 4. Ni devas konformiĝi nin al la ekzistantaj lingvaj kutimoj. — 5. En preskaŭ ĉiuj landoj (ŝtatoj) oni bezonas koncesion por vendi tabakon. — 6. Resti du tagojn ne manĝante ne povas malutile. — 7. Ĉe vojkruciĝo ili perdis sin reciproke. — 8. Vi ne justigu nek la unu nek la alian, ili estas same malbonaj. — 9. Ke ŝi estas modolino pri tio mi ne dubas, ŝi ĉiam estas vestita laŭ la lasta modo. — 10. Ĉar la kuracisto mem estis malsana, li ne estis konsultebla. — 11. Estis senskrupula (senkonsciencia) patro, li lasis siajn edzinojn kaj infanojn en embaraso. — 12. La plej freŝdataj politikaj okazaĵoj en Mez-Eŭropo konfuzis la homojn.

Oef. 2. — Vul in. — Vertaal de tusschen haakjes geplaatste woorden.

Kio estas vegetarismo? La vegetarismo, tio estas vivado per la produktaĵoj de la regno kreskaj kun escepto de ĉiuj manĝoj, akirataj per difektado aŭ detruado de besta vivo, ricevas en la lasta tempo ĉiam pli da partianoj. En Londono sin trovas jam 40 restoracioj, en kiuj oni donas nur manĝon kreskajan, kaj kie ĉiutage ĉirkaŭ 3000 personoj akceptas malkaran kaj fortigan tagmanĝon. En Berlino en januaro de 1893 jam ankaŭ ekzistis ĉirkaŭ 20 restoracioj kaj en ĉiuj pli grandaj urboj de Anglujo, Ameriko kaj Germanujo ekzistas por personoj solestarantaj la okazo vivi vegetare, ne parolante pri la multegaj, distritaj en la tuta mondo familioj kiuj elstrekis la viandon el sia tabelo de manĝoj. Granda nombro da societoj kaj gazetoj penas konatigi kun la afero de sensanga nutrado pli grandajn rondojn da homoj, kaj tiuj ĉi penoj estas forte subtenataj de la ĉiam pli vastiĝanta senmedikamenta kuracado de malsanoj aŭ la sistemoj naturkuracaj de diversaj direktoroj, kiuj preskaŭ ĉiuj faris el la forĵeto de manĝado de viando la unuan kondiĉon ĉe siaj malsanuloj. Estus tial utile esplori pli proksime la motivojn de la vegetarismo. Ni vidas, ke ĉe ĉiu viva estaĵo, de la plej malgranda fungo ĝis la plej disvolvita besto laktosuĉanta, la partoj de la korpo, kiuj estas difinitaj por la nutro, estas tute precipe aranĝitaj por la prilaborado de la respondaj manĝoj: la dentoj, stomako, intestaro de la viandmanĝanta leono estas esence malegalaj je la samaj organoj de la kreskajomanĝanta elefanto, de la ĉiomanĝanta urso aŭ de la insektomanĝanta birdo.

NOVAJ EKZERCOJ.

1. — Vertaal in Esperanto:

Oef. A. — 1. Zijn eerste liefde vergeet men niet gemakkelijk. — 2. Indien ik gezond ware, dan zou ik gelukkig zijn. — 3. Ik reis in het Nieuwe Spanje. — 4. Hij verdient grof geld. — 5. Ik heb uw brief goed ontvangen, daarom dank ik u. — 6. Mijn buurman heeft een groote familie die ieder jaar nog grooter wordt. — 7. Men voert oorlog terwijl ieder den vrede wenscht. — 8. Veel bruggen worden opgeblazen. — 9. Tegenwoordig doet men beroep op de vaderlandsgezindheid. — 10. Mijn vriend studeert de germaansche taalwetenschap. — 11. De universele broederschapsgedachte is het grandbegrip der Theosofie. — 12. Veel menschen gelooven in de hergeboorte. — 13. Danzig is een vrije stad aan de Oostzee. — Het XIX universeel Esperanto-kongres had te Danzig plaats in 1927. — 14. Gehoorzaam of ik sla u. — 15. Wie een misdaad begaat zal zijn straf niet ontgaan. — 16. De kinderen spelen op straat. — 17. Veel jonge mannen zijn opgeroepen en moeten hun meisje of familie verlaten. — 18. Hij heeft kennis met een meisje uit de buurt. — 19. Ik heb dezelfde foto in het bruin. — 20. Hij heeft veel gezien in zijn leven.

Oef. B. — 1. In het Danzig probleem wilde Italië als bemiddelaar tusschen Duitschland en Engeland optreden. — 2. Het is een onloochenbaar feit dat ik hem in levenden lijve gezien heb. — 3. Redeneer niet over datgene wat buiten uw kennis ligt. — 4. Zoo iets kan hij niet doen zonder zich aan gevaar bloot te stellen. — 5. Geloof U, dat ik van plan ben mijn heele leven tusschen vier muren te slijten. — 6. 't Is nodig dat ik een nieuwe hoed koop. — 7. De volken slachten elkander af. — 8. De verdeeldheid onder de menschen is een betreurenswaardig feit. — 9. Ik zie de mogelijkheid van die onderneming in. — 10. Mijn vader heeft streken bezocht waar nog primitieve toestanden heerschen. — 11. Mijn moeder heeft mij met een liefdevolle zorg verpleegd.

Oef. 2. — Vul in. — Vertaal de tusschen haakjes geplaatste woorden.

Ne pov... est... alie ankaŭ kun la hom... (die) laŭ la aranĝ... de (zijn) korp... hav... la plej grand... similec... je la fruktomanĝant... simi... kaj sekv... jam laŭ (zijn) struktur... dev... ankaŭ est... fruktomanĝant... Ni vid... tamen, ke (de tegenwoordige) kultur... hom... kontraŭe preskaŭ (slechts in) ekcept... okaz... (van vruchten leeft) kaj (gewoonlijk) uz... manĝ... (gemengd), (bestaande uit) viand... kaj kreskaĵ... kaj tamen pov... viv... kaj ĝis cert... grad... est... san... Sed tio ĉi montr... nur, (dat de natuur er voor zorgde), (dat) ne tuj pere... ĉiu ekzistaĵ... kiu viv... ne preciz... (volgens) (haar) regul... sed difekt... long... ne pov... forrest... kaj la ĉiam pli grandigant... malsanem... kaj korp... (ontaarding) (van onze stam), kiu part... cert... depend... ankaŭ (van andere onjuiste levensvoorwaarden), montr... kun timig... klarec... ke la miksit... manĝ... tamen (niet de juiste kan zijn). Kio do estas pli proksim..., ol (de terugkeer) al la manier... de vivad..., dezirit... de la natur..., (d.i.) al la vegetarism... (Bijna) ĉiu... buĉat... best... estas malsan..., la grasig... estas fondit... sur agad... malsanig... (bloedarmoede en vetontaarding) la viand... (vervolgens) estas preskaŭ ĉiam malsan... kaj malbonigit...; krom tio komenciĝ... ĝi... putrad..., kiam la viv... forlasis la korp... La hom... kultur... sekve en (werkelijkheid) nutr... sin per kadavraĵ... (Terwijl de maaltijd van de vegetariër nog vol van leven is). Se oni fruktojn kaj gren-elmet... al respond... (invloeden), tiam nov... viv... naskiĝ... el ili. Kaj al ni ŝajn..., ke por la konservad... de nia viv..., la plej bon... taŭg... nur ti... manĝ..., en kiu ne mort... ankoraŭ la ĝerm... de viv...

Oef. 3. — Wie kan het volgende gedeelte van «Preĝo sub la verda standardo» in behoorlijk Nederlandsch vertalen?

Al Vi, ho potenco senkorpa mistero
Fortego, la mondon reganta,
Al Vi, granda fonto de l'amo kaj vero
Kaj fonto de vivo konstanta,
Al Vi, kiun ĉiuj malsame prezentas,
Sed ĉiuj egale en koro Vin sentas
Al Vi, kiu kreas, al Vi, kiu reĝas
Hodiaŭ ni preĝas.

Homaron Vi kreis perfekte kaj bele
Sed ĝi sin dividis batale;
Popolo, popolon atakas kruise,
Frat' fraton atakas ŝakale.
Ho, kiu ajn estas Vi, forto mistera,
Aŭskultu la voĉon de l' preĝo sincera,
Redonu la pacon al la infanaro
De l' granda homaro.

Kuniĝu la fratoj, plektiĝu la manoj,
Antaŭen kun pacaĵ armiloj
Kristanoj, hebreoj aŭ mahometanoj,
Ni ĉiuj de Di' estas filoj.
Ni ĉiam memoru pri bon de l' homaro,
Kaj malgraŭ malhelpoj, sen halto kaj staro
Al Frata celo ni iru obstine
Antaŭen, senfine.

Enkele segswijzen genomen uit «La Rabistoj».

Bescreide oogen : Postploraj okuloj. — Alle perken te buiten gaan : Superi ĉiujn limojn. — Doe geen verloren werk : Ne laciĝu vin vane. — Waar ben ik gebleven? : Kie mi haltis? (gesprek, boek). — In het gewoel van de strijd : En la tumulto de la batalo. — Is uw beetje moed al in de schoenen gezonken? : Ĉu via iometo de kuraĝo jam elvaporiĝis? — Met zich zelf ingenomen zijn : Koketi kun si. — Ik weet waar ge heen wilt : Mi scias kien vi celas. — Het evenwicht herstellen : Reordigi la egalpezon. — Zich het hoofd breken : Rompi al si la kapon.

FLANDRAJ STUDANTOJ

Ciujn viajn stud-leglibrojn vi mendu ĉe

FLANDRA ESPERANTO INSTITUTO

Magdalenastraat 29, KORTRIJK. P. K. 3268.51. Tel. : 1654.